

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI
DEPARTAMENT PROGRAMÓW NAUCZANIA I PODRĘCZNIKÓW

Warszawa, 01 marca 2022 r.

DPNP-WPPIP.053.2.2022.DP

Szanowny Panie,

odpowiadając na petycję w sprawie zniesienia obowiązku czytania lektur szkolnych, uprzejmie przedstawiam poniższą informację.

Wykaz lektur był i jest stałym elementem podstawy programowej języka polskiego. Składa się on z wykazu lektur obowiązkowych oraz wykazu lektur uzupełniających. Wykaz lektur obowiązkowych dla etapu edukacyjnego wyznacza się po to, by wymienione utwory literackie bezwzględnie przeczytali wszyscy uczniowie uczący się na danym etapie edukacyjnym.

Odpowiednio do utworów literackich ujętych w wykazie lektur formułowane są wymagania podstawy programowej języka polskiego. Poznanie i omówienie ustalonego dla uczniów danego etapu edukacyjnego rejestru lektur pozwala wyznaczyć i ujednoczyć wymagania egzaminacyjne w arkuszach egzaminacyjnych z języka polskiego dla ósmoklasistów oraz w arkuszach egzaminacyjnych dla osób przystępujących do egzaminu maturalnego z języka polskiego.

Pozycje literackie do wykazu lektur są dobierane przez ekspertów odpowiedzialnych za opracowanie projektu podstawy programowej języka polskiego. Zespół ekspertów składa się z naukowców, doświadczonych nauczycieli, metodyków, specjalistów z zakresu egzaminów zewnętrznych. Wybór pozycji literackich jest dokonywany z uwzględnieniem wieku, wrażliwości, możliwości i potrzeb edukacyjnych uczniów.

W wykazie lektur wskazane są utwory uznane ze względu na wartości literackie, historyczne, społeczne i wychowawcze.

Uczniowie klas I-III szkoły podstawowej czytają i omawiają utwory literackie wybrane przez nauczyciela z określonej w podstawie programowej propozycji do wspólnego i indywidualnego czytania.

Wykaz lektur dla uczniów klas IV–VIII szkoły podstawowej złożony jest z pozycji obowiązkowych i uzupełniających (do wyboru przez nauczyciela), a jego trzon stanowią wybrane dzieła klasyki polskiej i światowej oraz literatura dla dzieci i młodzieży.

Wykaz lektur dla uczniów szkoły ponadpodstawowej również składa się z pozycji obowiązkowych i uzupełniających (do wyboru przez nauczyciela), którego główną część stanowią dzieła klasyki polskiej i światowej, jak też utwory literatury współczesnej.

Podkreślić należy, iż nauczyciele mogą omówić z uczniami również pozycje literackie nieujęte w wykazie lektur, jak również takie, które zaproponują uczniowie. W każdym przypadku musi jednak być spełniony warunek, że zaproponowaną książkę przeczytają wszyscy uczniowie w klasie.

Co równie ważne, sposób realizacji wymagań określonych w podstawie programowej w zakresie analizy i interpretacji utworu literackiego pozostaje sprawą indywidualnie rozstrzyganą przez nauczyciela języka polskiego.

Dobitnie podkreślamy, że kształtowanie kompetencji czytelniczych dzieci i młodzieży oraz zachęcanie ich do samodzielnego, jak i zaspokajającego osobiste zainteresowania czytania książek Ministerstwo Edukacji i Nauki uznaje za kluczowe. Fakt ten potwierdza przywołany w korespondencji cytat z preambuły podstawy programowej. Podstawa programowa wyznacza zadania dydaktyczno-wychowawcze, zaś sposób ich wdrożenia są integralną sprawą każdej szkoły.

Działaniem istotnie wspierającym i promującym czytelnictwo jest Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2021-2025. Budżet programu to ponad miliard złotych przeznaczonych na wspieranie rozwoju czytelnictwa poprzez wzmocnienie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego, stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy. Jest kontynuacją programu z lat 2016–2020.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa to największy – z uwagi na skalę oddziaływania finansowego – program wieloletni Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przygotowany we współpracy z Ministerstwem Edukacji i Nauki. W koordynację zaangażowane są trzy narodowe instytucje kultury: Biblioteka Narodowa, Instytut Książki, Narodowe Centrum Kultury oraz Departament Programów Nauczania i Podręczników MEiN, które będą odpowiadać za realizację wyznaczonych priorytetów:

- Priorytet 1. Poprawa oferty bibliotek publicznych poprzez zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych – Biblioteka Narodowa,
- Priorytet 2. Inwestycje w infrastrukturę bibliotek publicznych – Instytut Książki,
- Priorytet 3. Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego, bibliotek szkolnych i pedagogicznych – Ministerstwo Edukacji i Nauki,

- Priorytet 4. Program dotacyjny dla bibliotek i promocja czytelnictwa – Narodowe Centrum Kultury.

Z poważaniem

Artur Górecki
Dyrektor
/ – podpisany cyfrowo/